

TRUI: DYLAN
WESTERWEE

DEET

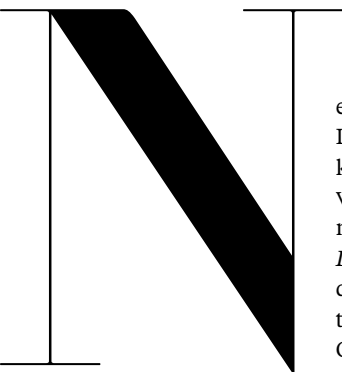
LOIZA LAMERS OVER GELUK, VERLEDEN EN DE TOEKOMST

BLEN

RIK

LOIZA LAMERS (27) STAAT AL JAREN IN DE BELANGSTELLING. ALS MODEL, MAAR OOK ALS ACTIVIST EN SINDS KORT ALS PRESENTATOR. "IK HEB HET VERDRIET VAN MIJN OUDERS ALTIJD GEVOELD. ALS IK THUISKWAM EN VERTELDE DAT IK GEPEST WERD, HUILDE MIJN MOEDERS HART OOK."

TEKST: ROEL JANSSEN | BEELD: STIJN DE VRIES

Nederland leerde Loiza in 2005 kennen in de VPRO-documentaire *Van Lucas naar Luus* door documentairemaakster Charlotte Hoogakker. Daarin

deelde de jonge Loiza met klasgenoten dat zij geen jongen, maar een meisje is. Vorig jaar verscheen er een nieuwe documentaire op Videoland, *Altijd al Loiza*, waarvoor fotograaf en documentairemaker Elza Jo haar driekwart jaar volgde. We zien emotionele gesprekken met haar moeder, het winnen van *Holland's Next Top Model* en de worsteling in de liefde.

Sinds vorige zomer ben jij gelukkig met jouw eerste grote liefde, Jelle. Heeft dat het geluk gebracht waar je op hoopte? "Gelukkig ben ik zeker, maar ik ben er ook achter gekomen dat het hebben van een relatie daar niets mee te maken heeft. Het is superfijn dat ik nu iemand naast me heb staan en dingen kan doen als een team, maar geluk, dat moet je zelf maken."

Je hebt jullie relatie snel met de wereld gedeeld. Was je daaraan toe? "Voor mij hadden we dat nog wel een tijdje mogen uitstellen. We hebben drie maanden de tijd gehad om elkaar te leren kennen, toen kwam mijn documentaire uit waarin ik heel open ben geweest. Het voelde niet eerlijk om te zeggen dat ik nog geen relatie had. Ik ben super trots op Jelle en was er klaar

voor het met iedereen te delen. Het was het juiste moment om naar buiten te brengen dat ik niet langer single ben."

In de eerste minuten van *Altijd al Loiza* toont Loiza foto's van vroeger. Foto's van voor haar transitie. Foto's waarmee veel andere trans personen juist niet geconfronteerd willen worden.

De eerste foto die jij laat zien in de documentaire is van de tijd dat je als jongen door het leven ging. Waarom heb je daarvoor gekozen? [Loiza laat een korte stilte vallen] "Ik schaam me er niet voor, al kan ik me voorstellen dat andere trans personen het confronterend vinden. Ik heb zelf ook een fase gehad waarin ik wilde dat mijn moeder alle foto's van die tijd uit huis verwij-

derde, maar nu ben ik comfortabel met waar ik in het leven sta. Ik wilde in deze documentaire eerlijk zijn en daar horen die foto's voor mij ook bij."

Vind je het lastig dat het altijd over jouw trans-zijn gaat? "Eigenlijk niet. Sterker nog: ik praat er zelf ook regelmatig met anderen over. Ik ben gelukkig met de dingen die ik mag en kan doen en ik ben trots op het feit dat ik trans ben. Het is een deel van mij."

"IK HAD ALTIJD HET GEVOEL DAT IK MIJN OUDERS HEEL VEEL HEB AANGEDAAN"

GEEN GEHEIM

In 2015 deed Loiza mee aan talentenjacht *Holland's Next Top Model*. In eerste instantie vertelde ze niemand over haar trans-zijn, later besloot ze haar verleden toch te delen: eerst met presentatrice Anouk Smulders, daarna met de andere deelnemers. De reacties waren goed en het werd in één klap wereldnieuws. Helemaal toen Loiza er met de winst vandoor ging.

Waarom voelde je de noodzaak uit de kast te komen? "Ik stapte niet alleen de modellenwereld in, maar ook een tv-programma, dat primetime werd uitgezonden op RTL. Mijn verhaal is nooit een geheim geweest, iedereen in mijn omgeving wist ervan. Moest ik het vertellen? Ik denk het wel en nu heb ik zelf kunnen beslissen op welke manier dat gebeurde. Het had ook zo kunnen lopen als bij Nikkie de Jager, die gechanteerd werd met haar verhaal."

Maakte dat veel bij jou los? "Ik vind het afschuwelijk dat je gechanteerd kunt worden om wie je bent. Nikkie heeft het waanzinnig aangepakt, maar zij is wel in een positie gebracht waarin haar coming-out niet volledig haar eigen keuze was. Nu ik het zo bekijk, weet ik niet of ik echt een keuze had. Ik had het gevoel dat ik in *Holland's Next Top Model* uit de kast moest komen, omdat het anders op een bepaald punt vanzelf boven was komen drijven."

Op Instagram, waar jij meer dan 200.000 volgers hebt, prijkt in jouw bio de regenboogemoticon. Hoe belangrijk is activisme in jouw leven? "Ik geef er op mijn eigen manier invulling aan. In het begin worstelde ik ermee een rolmodel te zijn. Ineens was ik een voorbeeld voor anderen, moest ik ergens voor staan. Dat doe ik nu bijvoorbeeld door mijn gezicht te verlenen aan campagnes waar ik achter sta, zoals de pride-campagne van HEMA, maar ook door lezingen te verzorgen op universiteiten. Ik wil graag meer doen."

BORN THIS WAY

Naast haar modellenwerk en in persoon-

BROEK EN JACK:
CARHARTT

lijke documentaires is Loiza veel te zien op televisie. Ze deed mee aan *Expeditie Robinson*, was deelnemster in *De Verraders* en deed in Duitsland mee aan het populaire *Let's Dance*, waarin bekende mensen gekoppeld worden aan een professionele danser.

Hoe kwam je bij *Let's Dance* terecht?

“Ik ben daarvoor benaderd, ik denk via mijn modellenwerk. Mijn eerste nummer danste ik op ‘Born this Way’ van Lady Gaga. Het was een heel spektakel, waarin ik subtiel mijn transitie verbeeldde. Ik droeg een grote witte jurk, die mijn danspartner in één ruk van mijn lijf trok. Eronder ging een compleet nieuwe outfit schuil. Heel vet gedaan.”

Tijdens jouw deelname moest je in Duitsland gaan wonen. Hoe was dat?

“Best heftig. Ik sprak geen woord Duits en was daarvoor [bij de nonnen – red.] in Vught geweest om het te leren. Na drie weken in Duitsland brak de coronacrisis uit en zat ik daar in mijn eentje op een kamer. Vrienden en familie mochten niet langskomen en er zat geen publiek in de zaal. Het was best eenzaam.”

In de zevende week moest je het programma verlaten. Kijk je er positief op terug?

“Ik heb een superleuke tijd gehad. Ik heb een intense band opgebouwd met mijn danspartner en zijn vrouw. Ze wonen in Stuttgart en we hebben nog regelmatig contact. Ik doe graag dingen buiten mijn comfortzone en dit was daar een van. Er kijken zes miljoen mensen naar. Dat is enorm spannend.”

Samen met Rijk Hofman presenteer je sinds kort het Discovery-programma *Singletown*, waarin ex-geliefden met elkaar in een huis gaan wonen om te kijken of ze nog iets voor elkaar voelen. Het is je eerste klus als presentator, was dat een langgekoesterde droom?

“Ik wilde deze stap al een tijdje maken. Toen ik gevraagd werd een screentest te komen doen, was ik daar heel blij mee. Het programma en format

“IK WILDE
EERLIJK ZIJN EN
DAAR HOREN
FOTO'S VAN
VROEGER VOOR
MIJ OOK BIJ”

passen bij mij en het is goed om vliegtuigen te maken.”

In tegenstelling tot datingprogramma's als *Temptation Island* en *Ex on the Beach* zit in dit programma ook een gay koppel. Heb jij daar iets mee te maken gehad? “Nee, dat kwam echt vanuit Discovery. Eindelijk! Die hebben dat goed aangepakt.”

Je hebt nog een andere grote stap gemaakt: je bent op jezelf gaan wonen. Was dat lastig voor je moeder?

“Ik heb het haar pas twee weken voordat ik uit huis zou gaan verteld. Mijn beste vriend, tv-kok Hugo Kennis, heeft me erbij geholpen. Hij was erbij toen ik mijn moeder het nieuws vertelde. ‘Ik zal goed op haar passen, hoor!’, zei hij. We kunnen samen lachen en huilen: toen ik een relatie kreeg met Jelle, brak hij met zijn vriend Sander. Hugo en ik hebben een intieme band, hij voelt echt als een broer voor mij.”

MOEDERLIEFDE

Samen met jouw moeder Mirjam bracht jij in december het boek *Loiza* uit, waarin jullie een kijkje geven in jullie persoonlijke levens. Is de band met je moeder veranderd door het schrijven van dit boek? “Nee, die was al heel erg goed.”

Hoe was het om dit samen te doen? “Bijzonder, maar ook intens. Er kwamen veel herinneringen naar boven. Ik was uiteindelijk blij dat we klaar waren: ik werd me bewust van wat ik allemaal heb meegemaakt en daar werd ik niet gelukkig van. Laat me leven, dacht ik vaak.”

Voelde het in zekere zin als therapie? “Ja. Mijn moeder heeft er wel veel aan gehad. Zij heeft door het boek dingen een plekje kunnen geven waar ze nog niet over had nagedacht.”

In de documentaire *Altijd al Loiza* vertelt Loiza aan haar moeder dat ze zichzelf niet als kind had willen hebben. Haar moeder reageert zoals iedere

moeder zou moeten reageren. “Ik had het voor geen goud willen missen. Het is bijzonder om een kind als jou op te voeden en te hopen dat je een gelukkig en stabiel persoon wordt.”

Heeft ze dat eerder tegen je gezegd? “Ik heb het verdriet van mijn ouders altijd gevoeld. Als ik thuiskwam en vertelde dat ik gepest werd, huilde mijn moeders hart ook. Ik had altijd het gevoel dat ik mijn ouders veel heb aangedaan. Dat ze dit zei, was nieuw voor mij. Heel erg mooi. Ik weet dat ze supertrots is op wie ik ben en wat ik doe. Zij wil gewoon dat ik gelukkig ben en verder blijf ik haar kleine Luus.”

Als kind kreeg je te maken met fysiek geweld. Je werd van je fiets getrapt door klasgenootjes. Heb je daar nu nog mee te maken? “Gelukkig niet. Ik weet dat er trans personen zijn die wel slachtoffer zijn geworden van fysiek geweld en dat is echt afschuwelijk. Met online haat krijg ik wel te maken. Ik krijg berichten van mensen die zeggen een kogel door mijn kop te willen schieten of dat iemand als ik geen bestaansrecht heeft. Zulke opmerkingen laat ik niet binnenkomen, al vraag ik me soms af of het niet vreemd is dat ze me zo weinig doen.”

Hoe kan het dat het je niet zo raakt, denk je? “Misschien omdat het zo extreem is dat ik er bijna niet bij kan in mijn hoofd.”

Heb je er ooit aangifte tegen gedaan? “Nee, maar dat zou ik misschien wel moeten doen.”

In je boek nam je een aantal regels op van ‘This Is Me’ uit de film *The Greatest Showman*. In *Altijd al Loiza* noem je dat nummer je lijflied. Waarom precies? “Die film kwam echt binnen. De hoofdrolspeler werd door de maatschappij buitengesloten en zo voelde ik mijzelf ook. Die tekst raakt me telkens weer. Dat je moet vechten voor wie je bent. Maar weet je: dit ben ik, *fuck it*. Het klopt gewoon. Ik had het gevoel dat het nummer voor mij werd gezongen.”

Is er iets wat je andere trans personen wil meegeven? “Toen ik jong was, ging ik op zoek naar antwoorden op mijn vragen, maar ik merkte dat ik de adviezen van andere trans personen vaak niet op mezelf kon betrekken. Ik werd er niet gelukkiger van. Uiteindelijk ben ik vooral sterker geworden naarmate ik ouder werd. Wees sterk en geloof in je dromen, zeg ik vaak tegen mezelf, al vind ik het soms nog lastig die wijsheid toe te passen wanneer ik minder goed in mijn vel zit. Ik ben er ook nog niet, ik ben pas 27, maar ik ben wel gelukkig nu.”

“IK VIND HET AFSCHUWELIJK DAT JE GECHANTEERD KUNT WORDEN OM WIE JE BENT”

BROEK EN JACK:
CARHARTT

